

4. TÜRK TAY

22-23 EKİM 2013 - ANKARA

2023'E DOĞRU AB SÜRECİNDE TÜRKİYE'DE TÜM YÖNLERİYLE ATIK YÖNETİMİ MEVZUAT VE UYGULAMALARI PANELİ SONUÇ BİLDİRGESİ

- 1- Atık, evlerde kullanılan içecek, yiyecek gibi ürünler ile sanayide belirlenen maddi değer kullanımı sonrasında ortaya çıkan kağıt, plastik, metal, cam, yağ, su ve çamurdan oluşan ürünlerdir.
- 2- Atık çöp değildir.
- 3- Atığın maddi bir değeri vardır.
- 4- Atığın maddi değerini elde etmek için dönüştürmek gerekir.
- 5- Dönüşüm için toplama yöntemleri geliştirilmelidir.
- 6- Toplama yöntemlerinde ilk usul kaynağında toplamadır.
- 7- Kaynağında toplama konusunda bilinçlendirme çalışmaları hane halkı, site-apartman görevlisi ve yöneticilerine, öğrencilere, medya araçlarıyla vatandaşlara, panel ve sempozyumlarla belediyelerin temizlik görevlilerine gerçekleştirilmelidir.
- 8- Bu bilinçlendirme çalışmaları konusunda uzman kişilerin oluşturacağı eğitici ekiplerin, Türkiye genelinde yapacakları eğitici yetiştirme çalışmaları ile temellendirilmelidir.
- 9- Çalışmalara Çevre ve Şehircilik Bakanlığı başta olmak üzere, Kalkınma, Sağlık, Orman, Ekonomi, İçişleri, Maliye Bakanlıkları desteklerini sunmalıdır.
- 10- Eğitimcilerin yetiştirilmesinin ardından Türkiye çapında eğitim kampanyaları başlatılmalıdır.
- 11- Bu kampanyalara çeşitli kuruluşlar maddi ve insan gücü olarak katkı sunmalı, atık sektörüyle doğrudan ya da dolaylı olarak bağlantısı olan sektör temsilcilerinin katkıları konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı başta olmak üzere Kalkınma, Sağlık, Orman, Maliye bakanlıkları katılımların sağlanması konusunda yasal düzenlemeleri, mevzuatları ve genelgeleri hazırlamalıdır.
- 12- Atık dönüşüm tesisleri kayıt altına alınmalıdır.
- 13- Kayıt dışı tesislerin çalışmasına izin verilmemelidir.
- 14- Kayıt dışı olan tesislerin vergi veren ve denetlenebilen kurumlar haline getirilmesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile ilgili bakanlıkların çeşitli yasal düzenlemeleri yapması gerekmektedir.
- 15- Firmaların kayıt dışılıkları tamamlandıktan sonra sektörün büyüklüğüne ilişkin ilgili kurum, kurulu ve üniversiteler ile bakanlık uzmanlarınca hazırlanacak yol nelerin yapılması gerektiğine dair yol haritaları belirlenmelidir.

- 16- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın ya da sektördeki kurum ve kuruluşların öncülüğünde Türkiye çapında düzenlenecek toplantılarla atık sektörünün düzenlenmesi ve gelecek planlamasının yapılması için kararlar alınmalıdır.
- 17- Kararların bağlayıcılığı konusunda bakanlıklar çalışmalar yapmalıdır.
- 18- Alınacak kararlar doğrultusunda atıkların toplama ve işlenmesine yönelik olarak faaliyetlerin Türkiye'nin kendi mevzuatları ve AB'ye uyum mevzuatları açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.
- 19- Değerlendirme faaliyetleri sonunda atık toplama ve geri dönüşüm tesislerinin faaliyet alanlarının belirlenmesi.
- 20- Belirlenen tesislerin tekelleşmemesi için faaliyetlerin yürütülmesi.
- 21- Tesislerin Türkiye'nin dönüşüm sektöründe söz sahibi olması için tek ya da bir arada işbirliklerinin sağlanması. Bunun bir merkezden koordine edilmesi.
- 22- Koordinasyon çalışmalarında yasa koyucu ve uygulayıcı kadar sektör temsilcilerinin de söz sahibi olması.
- 23- Atık toplanmasına ilişkin faaliyetlerin sıkı şekilde denetlenmesi.
- 24- Atık toplamakla yükümlü kuruluşların lisanslı firmalarla çalışmaları sırasında karşılaştıkları zorlukların giderilmesi. Gerekirse bu kuruluşlara, çalıştıkları firmaların lisansını sorgulamak için yasal izin verilmesi
- 25- Atıkların toplanması konusunda tüm birimlerin ortak şikayeti olan ulaşım maliyetleri konusunda sadece dönüşümü gerçekleştiren firmaların değil, atığı üreten firmaların da katkı sağlaması. Bunun yasal bir zorunluluk haline getirilmesi için yasal çalışma yapılması.
- 26- Çeşitli atık türleri için oluşturulacak tek bir fon ile, farklı atık türlerinin toplanması ve dönüştürülmesi için gereken fon kaynağının AB ülkelerinde olduğu gibi bu fondan karşılanma çalışmalarının yapılması.
- 27- Atık dönüşümünde yakma tesislerinin uygun alanlara kurulması.
- 28- Yakma tesislerinin teşvik edilmesi, coğrafi olarak yakma tesisi kurma mekanizmalarının hayata geçirilmesi.
- 29- Bunun için Türkiye'de yakma tesisi uygunluğu coğrafi araştırmasının yapılması.
- 30- Yakma tesislerinin büyükşehirlerin dışındaki şehirlere uygunluğu konusunda görüş oluşturacak ortak bir mekanizma kurulması, sektörü temsilcileri ile ilgili bakanlıkların bir arada çalışması, ortak söz sahibi olmaları.
- 31- Çimento fabrikalarının yakma tesisi özellikleri konusunda atığı toplamak için ekonomik çıktıları olan firmalarla atığı yakıt olarak kullanmak isteyen fabrikalar arasında gerekli koordinasyonun kurulması.
- 32- Çimento fabrikası bulunan yerlerde yakma tesisi yerine atığın dönüştürülmesi konusu uygun ise bu konuya ilişkin çalışmaların yürütülmesi amacıyla sektör temsilcilerinin bir araya gelebileceği mekanizmaların kurulması.
- 33- Tehlikeli ve tehlikesiz atık tanımının yeniden yapılması. Bu tanıma ilgili bakanlıklar ile sektör temsilcilerinin bir arada yapmaları.
- 34- Tehlikesiz atıkların sevkiyat ve işlenmesindeki prosedürün, tehlikeli atıklar konusunda da hayata geçirilmesi.
- 35- Tehlikeli ve tehlikesiz atık ithalat, ihracat kararlarının sektör temsilcilerinin katıldığı toplantılarla ele alınması.

- 36- Atıktan enerji üretimine önem verilmesi. Bu tür tesislerin devlet tarafından desteklenmesi.
- 37- Her türlü atık dönüşüm tesisinin sübvansede edilmesi. Toplama ayırma tesislerine Ekonomi Bakanlığı'nın teşvik yönetmeliğinde destek vermesi.
- 38- Atık dönüşüm tesislerine ülke ekonomisine katkılarını belirtecek raporlamaların ardından katkıları oranında düşük krediler verilmesi
- 39- Atık dönüşüm tesislerinde radyasyon ölçüm cihazlarının bulunması
- 40- Atık dönüşüm tesislerinde çalışanların düzenli sağlık kontrollerinin uzmanlarca yapılması.
- 41- Atık dönüşümleriyle karbon salınımının azaltılması.
- 42- Atık dönüşüm tesislerinin sürekli denetimi ile karbon salınımı yapmamalarının sağlanması.
- 43- Belediyelerin atık toplama ve dönüşüm konusunda bilgilendirilmesi.
- 44- Belediyelerin atık toplama ve dönüşümünde yetkilendirilmesi.
- 45- Atık dönüşümünde vahşi depolama alanlarının azaltılması.
- 46- Çevre kanununun günün ihtiyaçları doğrultusunda yeniden yapılması.